

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Taloussuunnitelma 2016 - 2019 tekstit

13

Sivistystoimen toimiala yhteensä

Vastuuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth

Toimielin: Opetuslautakunta

Puheenjohtaja: Janne Leppänen

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta

Puheenjohtaja: Päivi Laakso

13

Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistystoimen toimialan tehtävänä on opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sivistystoimi huolehtii kaupungin asukkaiden varhaiskasvatus- ja lasten päivähoitopalveluiden, opetus- ja kirjastopalveluiden sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestämisestä. Toiminnan järjestämisessä otetaan huomioon väestön oikeus saada palveluja äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi.

Sivistystoimen organisaatio muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, ruotsinkielisten palveluiden, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen, kirjasto- ja tietopalveluiden, kulttuurin, liikunnan ja nuorisopalveluiden tulosalueista sekä talous- ja hallintopalveluiden tulosalueesta sekä johdon tukiyksiköstä.

Toiminta-ajatuksen mukaisesti sivistystoimi edistää asukkaiden oppimista, sivistystä ja vapaa-ajan palveluita osaavan henkilöstön ja laadukkaiden kasvu- ja oppimisympäristöjen sekä harrastusmahdollisuuksien avulla oikeudenmukaisesti ja vuorovaikutteisesti.

Sivistystoimen toimintaympäristöanalyysissä nähtiin uhkana talouden jatkuva heikentyminen sekä ennustamattomat muutokset. Opetus- ja kulttuurialalla on ollut käynnissä useita eri lainsäädännöllisiä uudistuksia, joiden osan viivästyminen tai jopa kaatuminen ovat aiheuttaneet epätietoisuutta. Myös taloustilanteen heikkeneminen ja siitä osittain johtuva yhteiskunnan polarisoituminen ovat huomattavia uhkia. Yksilön eriytyminen, ulkopuolisuus tai poissulkeminen sekä arjen passivoituminen tuovat haasteita toimintaan.

Sivistystoimessa talouden epävarmuutta hillitään uusilla toimintatavoilla ja kustannustietoisuudella: palveluntarjonnan kaventamisen sijaan halutaan panostaa tuottavuuteen ja vaikuttavuuteen. Eriarvoistumisen riskiä toimialalla halutaan torjua luomalla uskoa tulevaisuuteen omien palveluiden kautta. Jotta resurssit voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja investoinnit pitää laadukkaina, asukkaat ja yksityinen sektori halutaan ottaa mukaan yhteissuunnitteluun ja -toimintaan. Uudet kumppanuusmahdollisuudet kehittävät palvelutarjontaa.

Osallisuuden mahdollistaminen auttaa myös monikulttuuristen ryhmien tunnistamisessa ja tavoittamisessa. Palvelumuotoilulla ja reagointinopeuden parantamisella vastataan nopeasti muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Uusia mahdollisuuksia tavoitellaan myös tilojen yhteiskäyttöä lisäämällä, joka on jo lähtökohtana uusien tilojen suunnittelussa. Koulutuksen saralla merkittäviä uudistuksia tuo uusi opetussuunnitelma, jossa pyritään kohti uutta tapaa oppia ja oppimiskäsityksen muutosta. Tämä edellyttää myös uudenlaista oppimisympäristöä ja opettajien osaamisen vahvistamista. Varhaiskasvatuksessa palvelusetelien ja yksityisen päivähoiton käyttö ja kerhojen käyttö tulee lisääntymään, kun kunnallisen päivähoiton käyttö vähenee.

Väestöennusteen 2015–2025 mukaan päivähoitoikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan suunnittelukaudella 1 349 lapsella. Kasvu vastaa seitsemää – kahdeksaa isoa päiväkotia. Suurimmat kasvualueet ovat Kivistön (707), Tikkurilan (549) ja Myyrmäen (225) suuralueet. Koivukylän suuralueella lasten määrän ennustetaan kasvavan 74 lapsella. Lasten määrän ennustetaan vähenevän Aviapoliksen (131), Hakunilan (82) ja Korson (60) suuralueilla. Perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2025 mennessä 2 417 henkilöllä, joista alakouluikäisiä on 1 234 ja yläkouluikäisiä 1 183. Kasvu vastaa kolmen suuren yhtenäiskoulun oppilasmäärää. Suurimpia kasvualueita ovat Tikkurila (737), Myyrmäki (676) ja Kivistö (570). Myös Aviapoliksen (189), Hakunilan (162), Koivukylän (76) ja Korson (62), alueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa.

Toiminnan keskeiset muutokset vuonna 2016

Aurinkokiven hanke valmistuu Kivistön alueelle elokuussa 2016. Aurinkokiveen on suunniteltu päiväkodin, koulun, musiikkiopiston ja kuvataidekoulun toimintaa. Aurinkokiven palvelukeskukselle on laadittu yhteinen pedagoginen suunnitelma. Suunnitelman mukaan Aurinkokiven palvelukeskuksen toimintaperiaatte voidaan tiivistään sanoihin: kaikki yhdessä – yhdessä onnistuen.

Uuden varhaiskasvatuslain ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.8.2015. Laki koskee sekä ruotsinkielistä ja suomenkielistä varhaiskasvatusta. Laissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen ja otetaan käyttöön varhaiskasvatus-käsite. Kunnalla on velvollisuus varmistaa, että lapsen oikeus varhaiskasvatukseen toteutuu. Lapselle on laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen etu tulee ottaa huomioon varhaiskasvatusta suunniteltaessa ja järjestettäessä. Laissa korostetaan myös huoltajien osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Laki määrittelee varhaiskasvatusympäristöä sekä ryhmän enimmäiskoon. Kunnan on edelleen huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen ohjaavina ja tukevin viranomaisina toimivat 1.8.2015 alkaen Opetushallitus sekä Valtakunnallinen koulutus ja arviointineuvosto.

Uudessa hallitusohjelmassa mainitaan yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien suhdeluvun muutos 1/8:aan, päivähoitomaksujen korottaminen tai uuden korkeamman maksuluokan luominen sekä subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen 1.1.2016 alkaen osapäiväiseksi. Osapäiväiseksi subjektiivinen oikeus muuttuisi hallitusohjelman mukaan niiden lasten osalta, joiden toinen vanhemmista hoitaa kotona perheen toista lasta. Hallitusohjelman avaukset edellyttävät kuitenkin lainsäädäntömuutoksia, joiden kustannusvaikutukset ovat riippuvaisia monista yksityiskohdista. Näin ollen hallitusohjelman vuoden 2016 kustannusvaikutuksia ei voida tarkemmalla tasolla vielä arvioida. Vantaa ei suurena päiväkotien ryhmäkokoja eikä heikennä päiväkotien henkilöstömitoitusta vuonna 2016.

Nykyisessä hallitusohjelmassa on päätetty poistaa perusopetuksen opetusryhmäkokojen pienentämiseen vuosina 2010–2016 kohdennettu erityisavustus. Talousarvio sisältää vuonna 2010 saadun erityisavustuksen turvin palkattujen 45 opettajan palkkakustannukset.

Tulokortin keskeiset tavoitteet

Sivistystoimen tulokortin keskeiset tavoitteet edistävät valtuustokauden strategian mukaisia päämääriä eri painopistealueilla. Kaupungin talouden tasapainottamista halutaan vahvistaa tilojen yhteiskäyttöä ja täten käyttöastetta nostamalla. Tavoitteena on vuoden 2016 aikana saada tiloja laajemmin myös ilta- ja viikonloppukäyttöön. Tällä hetkellä yhteiskäytöstä ei ole sivistystoimesta tilastoja, mutta vuoden 2016 aikana tavoitellaan viittä uutta yhteiskäyttömallia tai -toimintatapaa. Talouden tasapainottamiseksi halutaan myös lisätä yksityistä palvelutuotantoa varhaiskasvatuksessa, kulttuurissa ja liikunnassa, jolloin kaupungin omat investointitarpeet pienenevät. Varhaiskasvatuksen osalta tavoitteena on, että vuonna 2016 yksityisessä päivähoidossa olisi 12,3 prosenttia hoidetuista lapsista, kun luku oli vuonna 2014 yhdeksän prosenttia.

Kaupungin elinvoimaisuutta tehostetaan sivistystoimessa kuntalaisten osallisuutta vahvistamalla. Palvelumuotoilu, palautteen kerääminen, kyselyt ja osallistaminen prosessin eri vaiheissa tuovat kuntalaisia mukaan toimintaan. Elinvoimaisuutta lisätään myös vetovoimaisilla koulutuspalveluilla ja tavoitteena on nostaa hakijamääriä vuonna 2016.

Kaupungin ja sivistystoimen palveluita kehitetään erityisesti koulutuksen saralla, kun vuonna 2016 aletaan soveltaa uudenlaista oppimisen käsitystä ja uusia pedagogisia toimintatapoja. Tässä tavoitteena on osaamisen tehokkaampi jakaminen ja siten vertaiskouluttajien perehdyttäminen. Lähtötason vuonna 2014 Guru-oppilaita tai -opettajia ei ole vielä ollut.

Kaupungin hyvää strategista johtamista vahvistetaan sivistystoimessa henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia lisäämällä. Välineen tähän tuo sähköisen keskustelualustan käyttöönotto, joka on tarkoitus saada toimintaan vuoden 2016 aikana. Alustan toivotaan mahdollistavan yhteisöllisen ideoinnin ja näkemysten vaihdon. Aiemmin vastaavaa ei ole ollut käytössä. Lisäksi kaikilla tulosalueilla järjestetään koulutusta ympäristövastuun kasvattamiseksi. Lähtökohtana on sivistystoimen toiminnan ympäristövaikutusten ja nykypäivän ympäristöongelmien tunnistaminen.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttamisen edistäminen vuonna 2016

Tilojen käytön tehostamista jatketaan perus- ja ammattikouluissa oppilasmäärien kasvaessa. Joustavammilla tilojen käytön suunnittelulla ja niiden yhteiskäytöllä voidaan hyödyntää samoja resursseja sekä parantaa palveluverkkoa palveluiden käyttäjille. Julkisia investointeja hillitään myös lisäämällä yksityisiä investoripäiväkoteja kunnallisten päiväkotien sijaan.

Palveluja kehittämällä ja toimintatapoja uudistamalla saavutetaan kustannussäästöjä. Tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia on jo suunniteltu, jolloin resursseja voidaan käyttää tehokkaammin. Yhteistyötä toteutetaan toimialan sisällä ja muiden toimialojen kanssa sekä eri kumppanuuksien ja asiakkaiden kanssa. Palvelusetelin käyttöönottoa laajennetaan ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa osana palvelumuotoilua.

Sähköisen asioinnin lisääntymistä tuetaan varmistamalla siihen resursseja ja tarvittavaa osaamista. Tablet-hankintojen käyttöönoton myötä koulutukset on aloitettu syksyllä 2015 ja niitä jatketaan vuoden 2016 aikana.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2016

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2014 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016
7. Investointi-ohjelma vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheytymistä	Tilojen yhteiskäytön tehostaminen lisäämällä tulosalueiden välistä tilojen käyttöä	Käyttöasteen kasvattaminen laajentamalla aukioloaikoja virka-ajan ulkopuolelle	Käyttöasteen lisääntymistä ei ole tilastoitu	5 uutta yhteiskäyttömallia/-toimintatapaa
		Yhteiskäytössä olevien tilojen lukumäärä	Lähtötaso syksyn 2015 tilanteen mukaan	10 % lisäys

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2014 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016
4. Kumppanuuksien hyödyntäminen	Yksityisen palvelutuotannon lisääminen varhaiskasvatuksessa, kulttuurissa ja liikunnassa kunnalle kustannustehokkaalla tavalla	Omat investointitarpeet vähenevät	Vaka: Yksityisessä päivähoidossa on 9,9 % hoidetuista lapsista.	Vaka: yksityisessä päivähoidossa on 12,3 % hoidetuista lapsista
12. Vantaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa	Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen	Kyselyt, palautteen kerääminen, tilaisuudet, palvelumuotoilu yms. aloitteet	Vaka: kerhotoiminnan järjestäminen yhdessä kuntalaisten kanssa, kartoitetaan tilanne muiden osalta	Asukkaiden aloitteet toteutukseen asti kaupungin kehittämisessä, osallistaminen myös prosessin eri vaiheissa
13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat	Vetovoimaiset koulutus- ja vapaa-ajan palvelut	Ensisijaiset hakijat suhteessa aloituspaikkoihin toisen asteen koulutuksessa	Ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin toisen asteen koulutuksessa kevään 2015 yhteishaussa	Suuremmat suhdeluvut verrattuna kevääseen 2015
		Kulttuuripalveluiden asiakas- ja kävijämäärät	Asiakastyytyväisyyskysely 2015 /Kävijämäärä/ Tapahtumien määrä	Uusien tapahtumien määrä kasvaa kahdella / osallistujamäärät +10 %
		Asiakas - ja kävijämäärät nuorisotiloissa. Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä. Asiakaskyselyiden tulokset	on käytössä v. 2014	Kävijämäärät nuorisotiloissa +10 %. Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä +20%
		Asiakastyytyväisyys liikuntapalveluissa	Uimahallien ja kuntosalien asiakastyytyväisyys v. 2015	Uimahallien ja kuntosalien asiakastyytyväisyys paranee vrt. 2015

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2014 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016
17. Vaikuttavat ja kustannus-tehokkaat palvelut	Uusi oppiminen ja uudet pedagogiset toimintatavat	Esi- ja perusopetuksen kunta-, koulu- ja yksikkökohtaisia opetussuunnitelmia uudistettaessa kehitetään uusia pedagogisia toimintatapoja. Lukioiden opetussuunnitelma-uudistus ja sähköiset yo-kirjoitukset sekä ammatillisen koulutuksen TUTKE-uudistus (tutkintojärjestelmän kehittämisuudistus) edellyttävät uusia pedagogisia toimintatapoja.	Perusopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt sekä kunta- että koulutasolla. Esiopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt (jo syksyllä 2014), Varian ops-työ on käynnissä ja lukioiden opetussuunnitelmatyö ei ole vielä käynnistynyt.	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukioiden uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön. Variassa uusi tutkintojärjestelmä käytössä. Henkilöstö on ottanut haltuun uusia pedagogisia toimintatapoja.
21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen	Henkilöstö otetaan mukaan kehittämiseen ottamalla käyttöön osaamisen menetelmien uusi toimintatapa.	Sähköisen keskustelualustan luominen ja käyttöönotto hyvien käytäntöjen jakamista ja yhteisöllistä ideointia varten.	Ei ole käytössä	Alusta käytössä
20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta	Ympäristövastuullisuuden lisääminen arkipäiväisessä toiminnassa.	Toimialan / tulosalueiden johtoryhmille koulutukset ympäristövastuullisen toiminnan perusteista.	Esimiehille ja johtoryhmille on järjestetty ympäristöteemaisia koulutuksia satunnaisesti.	Vuoden 2016 aikana kaikille sivistystoimen johtoryhmille on pidetty ympäristövastuullisuuskoulutus. Koulutuksessa on määritelty oman toiminnan ympäristävastuullisuuden kulmakivet.

Itsearviointien tulokset

Toimialalla toteutettiin johtamisjärjestelmän arviointi ja CAF-itsearviointi johtamisen ja henkilöstö-osioiden kohdalla. Kehittämiskohteiksi määriteltiin seuraavat:

- Osaamisen kehittämisen keinojen monipuolistaminen mm. henkilökohtaisia kehityssuunnitelmia laajemmin hyödyntäen
- Osallisuuden lisääminen arjen toiminnan kehittämisellä (kokouskäytännöt, sisäisen viestinnän kehittäminen)

– Palautekäytäntöjen kehittäminen osana työhyvinvoinnin kehittämistä

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	4 671	4 646	4 668	4 706	4 732	4 769
Määräaikaisen henkilöstön lkm	670	665	657	659	653	655
Henkilöstön kokonaismäärä *	5 341	5 311	5 325	5 365	5 385	5 424

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

13 10

Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta

Toiminnan kuvaus

Opetuslautakunta huolehtii toimialan yhteisten palveluiden, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-ammattillisen ja aikuiskoulutuksen sekä kirjastopalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä.

Vapaa-ajanlautakunta huolehtii kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelujen järjestämisestä.

Tulosalueelle on varattu määrärahat opetuslautakunnan, vapaa-ajan lautakunnan ja ruotsinkielisen jaoston menoihin.

13 20

Yhteiset palvelut

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimen yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto, viestintäyksikkö sekä talous- ja hallintopalveluiden tulosalue, joka jakautuu hallinto-, henkilöstö-, suunnittelu- ja kehittämis- sekä talousyksiköihin. Sivistysviraston yhteiset palvelut koostuvat asiantuntijoista, jotka huolehtivat keskitetyistä viestintä-, suunnittelu-, talous-, hallinto- ja henkilöstöpalveluista sekä kehittämisestä. Lisäksi virasto järjestää yhteiset turvallisuuspalvelut, työsuojelun koordinoinnin, koulukuljetukset sekä kalustonkunnostukseen liittyvät asiat.

Yhteisiin palveluihin, suunnittelu- ja kehittämisyksikköön, kuuluu myös toimialan tieto- ja viestintäteknikkapalvelut. Tieto- ja viestintäteknikan opetuksessa panostetaan sisällölliseen kehittämiseen yhteis-työssä koulujen ja oppilaitosten sekä varhaiskasvatuksen kanssa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Palvelujen suunnittelu ja tekeminen vuorovaikutteisesti palvelujen käyttäjien kanssa on vakiintunut toimintatapana tulosalueella. Prosessien uudistamisessa asiakasryhmien edustus on kattavasti mukana. Työhyvinvoinnin parantaminen tehdään henkilöstölähtöisesti. Uudenlaista työskentelytilaa (Olaario) hyödynnetään yhdessä tekemisen lisäämiseksi. Henkilöstö otetaan mukaan kehittämistyöhön entistä tiiviimmin. Sähköinen ilmoitus- ja keskustelutaulu otetaan käyttöön.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Toimialan tilojen vapaa-ajan käytön hallinnointi on siirretty liikuntapalveluihin vaiheittain vuoden 2015 aikana.

Yhteisten palvelujen määrärahoissa on varaus koko sivistystoimen varhe-maksuihin, joka on arviolta 1,3 milj. euroa. Lisäksi yhteisiin palveluihin on budjetoitu toimialan useampaa tulosaluetta koskeva TVT -hankkeen omarahoitusosuus 0,268 milj. euroa sekä siihen tuleva rahoitustulo 0,571 milj. euroa. Vuodelle 2016 tuleva palkkaratkaisun vaikutus sekä työttömyysvakuutusmaksun korotus työnantajille koko toimialan osalta 2,263

milj. euroa on myös budjetoitu yhteisiin menoihin. Tarkempi tulosalueittainen jako toteutetaan käyttösuunnitelmien 2016 laadinnan yhteydessä.

Tulosalueella panostetaan toimialan uusiin IT-ratkaisuihin, kärkihankkeena ketterä siirtyminen digitaaliseen oppimisteknologian entistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Hallinnon toiminnassa ja lautakuntatyöskentelyn kehittämisessä otetaan huomioon uuden kuntalain mahdollisuudet.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Sivistystoimen sähköisen asioinnin lisääntymisen tukeminen	Sähköisen asioinnin valmistelu, tuotantoon saattaminen ja kehittäminen edellyttää TaHan työpanosta	Jatkuva 2016 ->
Prosessien tehostaminen ja tehtävien rationointi	Suorittava työ vähenee, asiantuntijatehtävät lisääntyvät	Jatkuva 2016 ->
Sairauspoissaolojen vähentäminen	eVälke käytössä	
Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen		

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	59	57	57	57	57	57
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1	1	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	60	58	57	57	57	57

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	1,1 %
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan esimiesten määrä %	21,3 %	22,5 %	13,6 %	23,4 %
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,6 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %

13 30

Suomenkielinen perusopetus

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen tulosalue huolehtii suomenkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Peruskoulupalvelut järjestetään lähikouluperiaatteen mukaisesti. Opetuksen, ohjauksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana on huolenpito hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Perusopetuksen toiminnan tavoitteena on varmistaa, että oppilaiden tasa-arvoiset mahdollisuudet oppimiseen, kasvuun ja koulunkäyntiin toteutuvat laadukkaasti kaikissa kouluissa. Suunnitelmakauden aikana koulujen toimintaa ohjaavat vuonna 2014 laaditut Vantaan perusopetuksen laatukortit sekä lukuvuonna 2013–2014 laaditut arvot, visio ja strategia. Perusopetuksen visio on: *”Opimme tulevaisuuden tietoja ja taitoja sekä rakennamme turvallista lähikoulua. Toimimme vastuullisesti ja teemme ekososiaalisesti kestäviä valintoja.”* Perusopetuksen toimintaa ohjaavat arvot ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioitus.

Perusopetuksen strategiset päämäärät vuosina 2016–2019 ovat:

- Oppimiskäsityksen muutos: kaikkien oppiminen on oppijalähtöistä ja vuorovaikutuksellista
- Oppimisympäristön kehittäminen ja laajentaminen yhteistyössä muiden koulujen ja toimijoiden kanssa
- Verkkopedagogiikan hyödyntäminen arjessa
- Yhteisöllinen hyvinvointi – uudistuva oppilashuolto
- Monipuoliset ja joustavat opetus- sekä muut järjestelyt
- Osallistumisen ja vaikuttamisen taitojen oppiminen
- Itsestä, muista ja ympäristöstä huolehtiminen

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vuonna 2016 perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan kasvavan 532 oppilaalla edelliseen vuoteen verrattuna. Syyslukukaudella 2016 perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan olevan noin 21 500.

Vuonna 2016 opetuslautakunta tulee hyväksymään uuden perusopetuksen opetussuunnitelman, joka astuu vaiheittain voimaan 1.8.2016 alkaen. Vuosina 2016–2019 perusopetuksen toiminnan kehittämistä ohjaa voimakkaasti uusi opetussuunnitelma, jonka keskiössä ovat uusi oppimiskäsitys, uutta oppimista tukeva tilamalli, verkkopedagogiikka ja kielenopetuksen kehittäminen.

1.8.2016 Vantaalla aloitetaan englannin kielen opiskelu jo ensimmäisellä luokalla aiemman kolmannen luokan sijaan. Englantia opetetaan ensimmäisellä ja toisella vuosiluokalla yhden vuosiviikkotunnin verran. Lisäksi neljänneltä luokalta alkavan vapaaehtoisen A2-kielen aloitusryhmäkoko pienennetään aiemmasta 18 oppilaasta 14:ään. Vapaaehtoisina A2-kielina tarjotaan aiemminkin tarjottujen ranskan, ruotsin, saksan ja venäjän lisäksi myös espanjan kieltä.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Jatketaan peruskoulujen tilatehostamisohjelmaa suunnitellusti	Oppilasmäärä kasvaa ja tilat vähenevät. Oppilaskohtaiset tilakustannukset pienenevät	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen
Selvitetään voidaanko uusien ja peruskorjattavien tilojen mitoitusta tehostaa uuden opetussuunnitelman oppimiskäsitys huomioiden.	Tulevat investoinnit olisivat vähäisempiä kuin nykyistä mitoitusta käytettäessä.	1.3.2015 alkaen

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	1 642	1 633	1 633	1 658	1 681	1 714
Määräaikaisen henkilöstön lkm	187	194	164	164	164	164
Henkilöstön kokonaismäärä	1 829	1 827	1 797	1 822	1 845	1 878

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	19 657	20 117	20 432	20 868
käyttömenot euroa/oppilas	8 294	8 200	8 183	8 133
opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	..	..	55,4 %	55,7 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
---	---------	---------	---------	---------

huoneistoneliöt/oppilas	12,5	12,0	11,9	11,6
keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat *)		17,8	17,26	17,26
jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä				
peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	98 %	98 %	98 %	98 %
iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	1 845	1 942	2 100	2 200
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä			36 %	36 %
oppilaita/opinto-ohjaaja	270	290	260	260
oppilaita/koulupsykologi	990	986	915	932

*) Laskentatapa muuttunut 2015, koskee yleisopetusta

13 40

Lukiokoulutus

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Lukiokoulutus antaa laaja-alaisen yleissivistyksen, opiskeluvalmiudet yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa sekä edellytykset elinikäiseen oppimiseen ja itsensä ja yhteisönsä vastuulliseen kehittämiseen. Suomenkieliseen lukiokoulutukseen kuuluu viisi päivälukiota sekä Vantaan aikuislukio ja Sotungin lukion aikuislinja. Vuoden 2016 alusta alkaen Vantaan aikuislukion toiminta liitetään osaksi Tikkurilan lukiota.

Lukiokoulutuksen tehtäväalueen menoihin sisältyvät virastossa tapahtuvat koko nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosaluetta (suomenkielinen lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja Vantaan aikuisopisto) koskevat johtamis-, kehittämis-, suunnittelu- ja valmistelutehtävät.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Lukiokoulutuksen painopisteet ovat tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittäminen, opetus- ja arviointimenetelmien monipuolistaminen, työelämäyhteyksien vahvistaminen sekä kansainvälisyyden edistäminen.

Syksystä 2016 alkaen aloitetaan asteittain tieto- ja viestintätekniikan käyttö ylioppilaskirjoituksissa, valmistelutyö jatkuu vuoden 2016 aikana. Lukioden opetussuunnitelmauudistustyö käynnistyy syksyllä 2015, uusi kuntakohtainen opetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2016. Opetussuunnitelmauudistuksen myötä monipuolisesta myös opiskelija-arvioinnin menetelmiä ja lisätään lukiokoulutukseen työelämälähtöistä opetusta ja yrittäjyyskasvatusta.

Tavoitteena on, että opiskelijat suorittavat lukion kolmessa vuodessa ja jatkavat sen jälkeen opintojaan. Tavoitteeseen pyritään tukemalla opiskelijoiden hyvinvointia sekä edistämällä opiskelijoiden osallisuutta.

Vuonna 2016 lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on 1 160, aloituspaikkamäärä pysyy samana kuin edellisinä vuosina. Tavoitteena on ylläpitää lukioden vetovoimaisuutta. Tämän tavoitteen toteutumista tukee vuosittain laadittava toisen asteen oppilaitosten vetovoimaisuussuunnitelma toimenpiteineen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Lukioissa kehitetään edelleen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä ja valmistaudutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöönottoon ylioppilaskirjoituksissa. Opetussuunnitelmauudistukseen liittyvä kuntatasoinen opetussuunnitelma laaditaan kevääseen 2016 mennessä.

Opiskelijoiden tukiprosesseja kehitetään edelleen tavoitteena oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien varhainen havaitseminen, erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tukiprosessien toimivuus ja opiskelijan tarvitsemien tukiprosessien järjestäminen. Näitä tavoitteita toteutetaan esimerkiksi järjestämällä koulutusta ryhmänohjaajille.

Lukioden yhteisinä hankkeina jatketaan opetushallituksen rahoittamien hankkeiden, Digiluokka – uudistuva oppimistila sekä Robolukio, toteuttamista. Lukiot osallistuvat edelleen kansainväliseen yhteistyöhön mm. erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta vuonna 2014 laatimiensa kansainvälisyysohjelmiansa pohjalta.

Lukioden omien verkkosivujen uudistustyö käynnistyy vuoden 2016 alussa. Verkkosivujen alusta kilpailutetaan loppuvuodesta 2015.

Vieraskuntalaisten lukiolaisten osuus on kasvanut Vantaan päivälukioissa viime vuosien aikana joka vuosi. Kun vuonna 2009 syksyn tilastointipäivänä Vantaan suomen- ja ruotsinkielisissä lukioissa vieraskuntalaisia oli 20 prosenttia, vastaava luku vuonna 2014 oli 27 prosenttia (1 009 opiskelijaa, joista helsinkiläisiä on 391 ja espoolaisia 200).

Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Ammatillisen koulutuksen ennakkointia toteutetaan PKS Ennakoinnin ja Ennakointikamarin kautta. PKS Ennakoinnin keskeisenä tehtävänä on tuottaa määrällistä ennakkointitietoa strategista suunnittelua ja päätöksentekoa varten Ennakointikamarissa tuotetaan laadullista ennakkointitietoa Helsingin seudun ja Uudenmaan yritysten ammatillisista osaamistarpeista toimialakohtaisesti.

Yhdessä koulutustakuuseen! -hankkeessa kartoitetaan koulutustakuun toteuttamisen toimintamalleja Uudellamaalla ja luodaan toimijoiden tarpeisiin sopeutuva malli, jonka avulla koulutustakuun toteutusta kehitetään.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	491	488	493	493	493	493
Määräaikaisen henkilöstön lkm	328	310	335	340	340	340
Henkilöstön kokonaismäärä	819	798	828	833	833	833

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
yhteishaussa olevat aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	54,0 %	55,7 %	54,4 %	54,8 %
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 583	3 579	3 550	3 550
aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	413	358,5	380	370
aikuis- ja etälukion aineopiskelijat	594	838	480	650
lukioon valmistavan koulutuksen opiskelijat		13	12	12
keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	1,5 %	1,3 %	3,0 %	3,0 %
kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	90 %	87 %	90 %	89 %
kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päivälukiot)	1,31	1,31	1,30	1,30
käyttömenot euroa/opiskelija (päivälukiot)	6 180	6 163	6 368	6 418
huoneistoneliöt/opiskelija (päivälukiot)	7,8	7,9	8,0	8,0

13 50

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuksen tulosalue tarjoaa päivähoitoikäisille lapsille monipuolisia varhaiskasvatus- ja päivähoitopalveluja. Se järjestää ja kehittää suomenkielistä varhaiskasvatusta, esiopetusta ja valmistavaa opetusta 6-vuotiaille sekä avoimia varhaiskasvatuspalveluja, kuten kerhotoimintaa, asukaspuisto- ja avointa päiväkotitoimintaa. Näitä palveluja järjestetään lähipalveluperiaatteen mukaisesti lukuun ottamatta ympärivuorokautista päivähoitoa ja asukaspuistotoimintaa, joita on tarjolla Itä-, Keski- ja Länsi-Vantaalla. Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa lisäksi kotihoidon tukeen ja yksityisen hoidon tukeen sekä palveluseteliin liittyvistä tehtävistä ja 31.7.2016 saakka suomenkielisen ostopalvelupäivähoidon hankintaan ja valvontaan liittyvistä tehtävistä.

Varhaiskasvatustoiminnan perustana ovat Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma (opetuslautakunta 18.12.2012) sekä varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmat. Esiopetuksen perustana ovat näiden lisäksi Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (opetuslautakunta 14.3.2011) sekä valtakunnalliset Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (opetushallitus 2010). Opetushallitus julkaisi 22.12.2014 uudet valtakunnalliset Esiopetussuunnitelman perusteet. Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman uudistustyö on käynnissä ja uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2016. Kunnan tulee varhaiskasvatusta järjestäessään toimia yhteistyössä opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta sosiaalihuollosta, neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa ja luotava yhteistyölle selkeät rakenteet. Lisäksi todetaan, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemisesta sekä määräajoista, joiden kuluessa vanhempien tai huoltajien tulee hakea lapselle varhaiskasvatuspaikkaa.

Perusopetuslain muutoksen myötä esiopetuksesta tuli velvoittavaa 1.8.2015. Velvoittavuuden arvioidaan lisäävän vain jonkin verran esiopetusikäisten lasten osallistumista esiopetukseen. Huoltajat voivat valita myös kotona toteutettavan esiopetuksen tavoitteet saavuttavan toiminnan tai esiopetuksen toteuttamisen muun kuin perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän toimesta.

Vantaa ja Espoo ovat käynnistäneet uuden varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän hankinnan vuoden 2015 aikana. Se korvaa päätöksenteossa ja asiakkaiden hallinnassa käytössä olevan vanhentuneen sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän (VATJ) sekä mahdollistaa asiakasperheiden sähköisten palvelujen kehittämisen ja laajentamisen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Taloussuunnitelmakaudella keskeisenä tavoitteena on kehittää palveluja edelleen yhdessä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä lisätä yksityisen palvelutuotannon osuutta palvelutarjonnan monipuolistamiseksi ja investointi- ja peruskorjauspaineen helpottamiseksi. Palvelumuotoilua jatketaan erityisesti monikulttuuristen perheiden kanssa vuonna 2016.

Vuonna 2016 käynnistetään Korso-Koivukylässä kokeilu, jonka tavoitteena on tukea moniammatillisesti perheiden arkea hyvinvoinnin vahvistamiseksi ja lieventää perheisiin kohdistuvia haitallisia sosiaalisia kasautumisvaikutuksia.

Leikkien liikkumaan hanke käynnistyy 2016 yhteistyössä Vantaan varhaiskasvatuksen ja liikuntapalvelujen kanssa.

Varhaiskasvatuksen palveluseteli ja starttiraha-avustus aktivoivat yksityisiä palveluntuottajia sijoittumaan Vantaalle. Tavoitteena on, että yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista kasvaa vuoden 2014 tilinpäätöksen 9,9 prosentista 12,3 prosenttiin vuonna 2016. Koko taloussuunnitelmakaudella vuoteen 2018 mennessä yksityisen päivähoiton osuus kasvaa vähintään 14,6 prosenttiin. Kaupunki varmistaa tiiviillä seurannalla ja aktiivisella yhteistyöllä, että yksityisten päivähoitopalveluiden laatu on hyvä ja että ne toteuttavat Vantaan varhaiskasvatukselle asetettuja sisällöllisiä tavoitteita.

Myyrmäen tulosityksikössä on syksyllä 2014 käynnistetty johtamiskokonaisuuksien arviointityö, johon osallistuvat kaikki tulosityksikön päiväkodin johtajat varhaiskasvatuspäällikön johdolla. Johtamiskokonaisuudet ovat jakaantuneet epätasaisesti mm. päiväkotien lakkauttamisten vuoksi. Tulosalueen tavoitteena on arvioinnin perusteella luoda uusia rakenteita toimintayksiköiden johtamiseen ja palveluohjaukseen vuoteen 2018 mennessä. Uusien päiväkodin johtajien tukemiseen panostetaan vuosina 2016–2018.

Erityisesti taloussuunnitelmakaudella tavoitteena on henkilöstön saatavuuden turvaaminen kriittisissä ammattiryhmissä.

Selvitetään mahdollisuudet ottaa käyttöön sähköinen palvelunkäyttöseuranta ja mahdollisesti myös käyttöperusteinen laskutus.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vuodenvaihteessa 2014–2015 lasten määrä pysyi samana kuin 2013–2014, joten vuodelle 2016 lasten määrän ennustetaan pysyvän lähellä nykytasoa. Lasten määrän mahdolliseen kasvuun vaikuttaa esiopetuksen muuttuminen velvoittavaksi.

Päivähoidossa, esiopetuksessa ja kotihoidon tuella arvioidaan olevan yhteensä keskimäärin 15 883 lasta kuukaudessa, mikä on 60 lasta enemmän kuin talousarviossa 2015. Kasvuun vaikuttaa esiopetuksen muuttuminen velvoittavaksi sekä useampien perheiden hakeutuminen varhaiskasvatustalouksien piiriin.

Husaaritien päiväkodin kiinteistöstä vapautuu syksyllä 2016 tiloja varhaiskasvatustoimintaan neuvolatoiminnan siirtyessä Aurinkokiven palvelukeskukseen. Simonkallion päiväkotitoiminta valmistuu Simonkylään elokuussa 2016. Päiväkotitoiminta on suunniteltu seitsemälle kokopäiväryhmälle.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvaa, kun uutta palvelua tuotetaan investorimallilla toteutetuissa päiväkodeissa. Kaupungin vuokraamille tonteille valmistuu vuonna 2016 kaksi Hoivatilat Oy:n rakennuttamaa päiväkotia. Korsoon valmistuva päiväkotitoiminta otetaan käyttöön tammikuussa 2016. Kivistöön valmistuu vuodelle 2015 suunnitelmissa ollut päiväkotitoiminta valitusprosessin vuoksi vasta elokuussa 2016. Molemmat päiväkodit toteutetaan Aarresaari-seikkailukonseptilla. Lisäksi Hoivatilat Oy rakennuttaa srk:n tontille Koivukylään elokuussa 2016 valmistuvan päiväkodin, johon toimijaksi tulee Pilke Oy. Päiväkoteihin voidaan sijoittaa yhteensä 237 lasta.

Kilpailutettu ostopalvelupäivähoito (140 paikkaa) loppuu opetuslautakunnan päätöksellä nykyisen sopimuskauden päättyessä 31.7.2016. Kaikki nykyiset suomenkieliset ostopalvelutuottajat ovat ilmoittaneet hakeutuvansa palvelusetelituottajiksi viimeistään 1.8.2016 lukien.

Uuden opetussuunnitelman mukaisesti ja Tablet -projektin ja kehittämisen tuloksia hyödyntäen esiopetusta kehitetään digitalisaation mahdollisuuksia nykyistä paremmin hyödyntäväksi pedagogiseksi toiminnaksi. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäviä toimintamalleja kehitetään ja hyödynnetään myös muussa varhaiskasvatustoiminnassa.

Taikava-hankkeen arvioinnin ja tutkimustiedon pohjalta valmistellaan mahdollisia jatkotoimenpiteitä taidepedagogien työskentelystä varhaiskasvatuksessa 1.8.2016 lukien.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Kasvun ja oppimisen tukeen 10 taidepedagogin vakinaistaminen.	Lasten kasvun ja oppimisen tuki vahvistuu kustannusneutraalisti.	1.8.2016 alkaen.
Yksityisten investoripäiväkotien lisääminen kunnallisten päiväkotien sijaan. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus kasvaa vähintään 12,3 %:iin.	Julkisia investointeja hillitään.	Aarresaaripäiväkotiti Korsoon 1.1.2016, Aarresaari-päiväkotiti Kivistöön ja Pilkepäiväkotiti Koivukylään 1.8.2016.
Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	Työttömien henkilöiden työllistymisedellytykset paranevat ammatillista osaamista kasvattamalla. Työttömyyden kustannukset alenevat työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentyessä. Julkisesti rahoitettujen päiväkotitilojen investointikulut vähenevät.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.
Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen	Säästöt arviolta 600 000 euroa vuodessa.	Vuodesta 2013 ja jatkuu edelleen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	1 948	1 936	1 940	1 939	1 938	1 940
Määräaikaisen henkilöstön lkm	78	81	81	81	81	81
Henkilöstön kokonaismäärä	2 026	2 017	2 021	2 020	2 019	2 021

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
Lasten määrä eri hoitomuodoissa keskimäärin kuukaudessa:				
Kunnallinen päivähoito	10 314	10 188	10 507	10 140
Yksityinen päivähoito	933	1 059	1 132	1 423
Kerhotoiminta	593	665	750	850
Kotihoidon tuki	4 292	4 137	4 258	4 050
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista päivähoitoikäisistä	71,8 %	72,2 %	75,1 %	75,3 %
Yksityisessä päivähoidossa olevien osuus kaikista päivähoidossa olevista lapsista	6,1 %	7,4 %	9,7 %	12,3 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat kasvun- ja oppimisen tuen lapset (kunnallinen päivähoito)	6,9 %	7,0 %	7,5 %	7,7 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	9 166	8 955	8 962	8 857

13 55

Kirjastopalvelut

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Osaavat vantaalaiset ovat elinkeinoelämän, työllisyyden ja hyvinvoinnin perusta. Opetushallitus on vuonna 2016 tuomassa koulujen valtakunnallisiin opetussuunnitelmiin monilukutaidon käsitteen. Vantaan kymmenen kirjastoa, kaksi kirjastoautoa ja laaja verkkopalvelu tarjoavat tämän tietoyhteiskunnan olennaisimman taidon tueksi apua, välineitä ja sisältöjä koululaisten lisäksi kaikille muillekin väestöryhmille ikään, kielitaitoon tai koulutustasoon katsomatta.

Kirjasto kilpailee niin lasten kuin aikuistenkin ajasta. Tehtävässään kirjasto voi onnistua vain laajan aukiolon, osaavan henkilökunnan, viihtyisien tilojen, ajantasaisten tieto- ja viestintätekniikkaympäristöjen sekä monipuolisen ja houkuttelevan kokoelman avulla. Vasta näiden kaikkien onnistuessa kirjasto voi menestyksekkäästi tarjota mahdollisuuksia oppimiseen, itsensä kehittämiseen, virkistykseen ja yhteisöllisyyteen.

Vantaan kirjastoja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Palvelut toteutetaan tuottavasti ja tehokkaasti yhteistyöverkostojen avulla, mm. pääkaupunkiseudun kirjastojen HelMet-yhteistyön, kaupungin muiden tulosalueiden sekä järjestöjen ja yritysten kanssa. Palvelu-uudistukset toteutetaan aina asukkaita osallistamalla.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Kirjasto pyrkii hyödyntämään uuden tietotekniikan, automaation ja esineiden internetin mahdollisuudet täysimääräisesti. Kirjaston koko aineisto merkitään etäluettavilla tunnisteilla, kirjastoja avataan lähes ympärivuorokautiseen omatoimikäyttöön ja kirjalogistiikkaa kevennetään. Henkilökuntaa vapautuu rutiinistöistä samalla kun kirjaston koettu palvelutaso paranee.

Organisaatio on uudistettu vastaamaan uutta toimintatapaa. Kirjasto on onnistunut rekrytoimaan osaavia asiantuntijoita ja luonut myös kehittämisen toimintamallin, jossa palvelumuotoilu, osallistaminen ja tiivis yhteistyö yritysten kanssa tuovat huomattavia säästöjä kaupungille.

Kirjasto jakaa kokemuksiaan ja hyviä käytäntöjä aktiivisesti niin kaupungin muille toimialoille kuin kirjastoalan ammattilaisille koti- ja ulkomailla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Tikkurilan kirjaston aukioloaikalisäyksen ensimmäinen vaihe toteutuu vuoden 2016 aikana. Ensimmäisen vaiheen valmistuttua tavoite on noin 100 000 uutta kävijää vuodessa, eli 20 prosenttia tähänastista enemmän. Rfid-merkintä ulottuu jo valmistuneiden kuuden pienimmän kirjaston jälkeen Vantaan suurimpiin kirjastoihin. Rfid-merkintä sujuvoittaa paitsi kirjaston omia sisäisiä prosesseja, nopeuttaa ja helpottaa myös asiakkaiden itsepalvelua. Kirjasto ottaa käyttöön aivan uudenlaisia automaatoratkaisuja.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Sähköisen asiointin ja automaation edistäminen mm. omatoimikirjastoja lisäämällä	Työpanos esineiden käsittelystä ihmisen kohtaamiseen	käynnissä, jatkuu edelleen

Logistiikan keventäminen uusien ratkaisuin	Kuljetettava aineisto vähenee arviolta 50 %	Syksy 2015 alkaen, kehitystyö jatkuu 2016
--	---	---

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	126	123	126	131	131	131
Määräaikaisen henkilöstön lkm	2	5	3	3	3	3
Henkilöstön kokonaismäärä	128	128	129	134	134	134

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
kävijät	1 716 479 2 789	1 866 439	1 716 534	1 800 000
aineistolainojen määrä	580	2 857 135	3 050 417	2 800 000
aineistolainaus/asukas	14	15	15	14
aineistomääräraha euroa/asukas	4	4	4	5
toimintamenot/ asukas	44,9	44,0	44,0	44

13 60

Muu koulutus

Toiminnan kuvaus

Tehtäväalue sisältää säätiöiden, osakeyhtiöiden ja kuntayhtymien toimintaan varattavat menot.

Vuodelle 2016 on varaukset Metropolia ammattikorkeakoululle sekä Helsingin seudun kesäyliopistolle.

13 90

Ruotsinkielinen tulosalue

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ruotsinkielisten palvelujen tulosalueen tehtävänä on opetuslautakunnan ruotsinkieliselle jaostolle kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Tulosaluetta johtaa ruotsinkielisen tulosalueen johtaja yhdessä tulosalueen johtoryhmän kanssa. Yksikköjä johtavat yksikköjen esimiehet johtoryhmineen. Ruotsinkielisten palvelujen tulosalue järjestää päivähoitoikäisille (10 kk–6 v) lapsille ruotsinkielistä varhaiskasvatusta sekä päivähoitona päiväkodeissa että perhepäivähoitona yhteistyössä varhaiskasvatuksen tulosalueen kanssa. Osa palveluista järjestetään ostopalveluina. Perusopetuslain mukainen esiopetus järjestetään kouluissa, kuten myös esiopetuksen yhteyteen liittyvä päivähoito. Tulosalue huolehtii myös ruotsinkielisen perus- ja lukio-opetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Ruotsinkielisten nuorten työpajatoimintaa ei tulosalueella järjestetä vaan ruotsinkielistä työpajatoimintaa pääkaupunkiseudulla toteuttaa Svenska produktionsskolan Helsingissä. Ruotsinkielinen ammatillinen koulutus järjestetään Helsingissä ammattioppilaitos Prakticumissa, josta Vantaan kaupunki omistaa 7 prosenttia.

Varhaiskasvatus: Vuonna 2012 laaditun Vantaan ruotsinkielisen väestön väestöennusteen mukaan päivähoitoikäisten lasten määrä pysyy ajanjaksolla 2015–2020 samansuuruisena, eli 454 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan vuonna 2016 olevan keskimäärin 370 lasta.

Perusopetus: Vuonna 2016 ruotsinkielisten peruskouluikäisten 7–15-vuotiaitten lasten lukumäärän ennustetaan olevan 710 oppilasta, mikä tarkoittaa oppilasmäärän pysyvän samalla tasolla. Esiopetuksessa olevien lasten lukumäärän ennustetaan olevan 75.

Lukion aloituspaikkoja lisättiin syksyllä 2009 36:sta 54:ään, jotta koulutustakuu voitaisiin toteuttaa. Syksyllä 2016 lukiossa on arvioitu olevan noin 140 opiskelijaa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma asettaa suuria haasteita tulosalueen toiminnalle edelleen vuosina 2016–2019. Ruotsinkielisten koulu- ja varhaiskasvatuspalvelujen palveluverkkoselvitys tehtiin vuonna 2013 ja tulosten mukaisia toimenpiteiden toteuttamista jatketaan taloussuunnitelmakaudella 2016–2019.

Tulosalueen toimintaa pyritään taloussuunnitelmakaudella kehittämään mahdollisuuksien mukaan tulosalueen kehittämissuunnitelmien mukaisesti. Koko tulosalueen kahdeksi keskeiseksi teemaksi on valittu oppilaiden, koulun henkilökunnan ja kotien laadukas yhteistyö mukaan lukien huoltajien ja lasten osallisuus, sekä lasten, oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan hyvinvointi laajemmassa merkityksessä.

Keskeisiä tavoitteita taloussuunnitelmakaudella ovat uusien valtakunnallisten opetussuunnitelmien onnistunut laadinta ja soveltaminen paikallisesti sekä niiden käyttöönotto 2016–2019. Uuden varhaiskasvatuslain tuomien mahdollisten muutosten menestyksekkäs soveltaminen toimintaan vuoden 2015 jälkeen. Opetussuunnitelmien uudistamiseen kuuluu sisällöllisesti oppimiskäsityksen muutos ja oppimisympäristön ja verkkopedagogiikan kehittäminen sekä pedagogiikan monipuolistaminen. Siihen sisältyy myös valmistautuminen sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin lukiossa sekä osallistuminen valtakunnallisiin ja kansainvälisiin ajankohtaisiin projekteihin.

Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta osa toteutetaan edelleen pääkaupunkiseudun yhteistyönä. Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen suunnittelussa huomioidaan valtakunnallinen opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisohjelma (Osaava-Kunnig).

Ruotsinkielinen tulosalue osallistuu myös kaupungin elinvoiman vahvistamiseen mm. toteuttamalla koulutus- ja nuorisotakuuta sekä palvelujen uudistamiseen tarjoamalla entistä enemmän oikea-aikaista ja oikein kohdennettua tukea. Tulosalue osallistuu myös palvelujen uudistamiseen oikein kohdennetulla palveluohjauksella, vakiinnuttamalla palvelumuotoilua toimintatapana sekä lisäämällä sähköisen asioinnin ja itsepalvelujen määrää suunnitelmallisesti.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Varhaiskasvatus: Opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston päätöksen mukaan kaksi ruotsinkielistä päiväkotiryhmää perustetaan suomenkielisiin päiväkoteihin elokuussa 2016. Uudet ryhmät vastaavat ruotsin- ja kaksikielisten perheiden palvelumuotoilutaluuksissa esille tuomiin palvelutarpeisiin ja järjestämisvaihtoehtoihin. Toinen ryhmä sijoittuu Kartanonkosken päiväkotiin Aviapoliksen alueelle ja toinen ryhmä Aurinkokiven päiväkotiin Kivistön alueelle.

Kilpailutettu ostopalvelu (57 paikkaa) lakkautetaan opetuslautakunnan päätöksellä nykyisen sopimuskauden päättyessä 31.7.2016. Osa palvelutuottajan paikoista muuttuu vuoden 2016 aikana ruotsinkielien kielikylpypaikoiksi suomenkielisille lapsille. Aviapoliksen ja Kivistön alueille perustettavilla uusilla päiväkotiryhmillä varmistetaan myös ruotsinkielisten paikkojen riittävyys ostopalvelujen loppuessa.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen pedagogiikassa painotetaan digitalisaation mahdollisuuksia. Pedagogista osaamista lisätään muuttamalla vapautuvia lastenhoitajan vakansseja lastentarhanopettajan vakansseiksi. Lastentarhanopettajan rooli lapsiryhmän pedagogisena johtajan selkeytetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen tulosalueen kanssa.

Perusopetuksessa laaditaan opetussuunnitelmaa ja toteutetaan uutta oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Myös pedagogisen tuen muotojen kehittäminen, oppilaiden, koulun henkilökunnan ja kotien osallisuus ja laadukas yhteistyöhön sekä kielistrategian tavoitteiden toteuttaminen ovat tärkeitä päämääriä vuonna 2016.

Peruskoulut käyttävät kasvavassa määrin sähköisiä oppimateriaaleja muun muassa matematiikan, luonnontieteiden, kielten, historian ja yhteiskuntaopin oppiaineissa. Västersundoms skola, Helsinges skola, Mårtensdals skola sekä Helsinges gymnasium osallistuvat eri projekteihin, jotka koskevat uuden oppimiskäsityksen mukaisen pedagogiikan ja digitalisoinnin kehittämistä.

Tulosalue laatii vuonna 2015 pedagogisen kehittämissuunnitelman, joka sisältää opetushenkilöstön osaamisen kehittämisen ja jakamisen keinot, varjostusta, oppilaiden ja henkilöstön TVT-tietotaidot yläkoulun ja lukion henkilökunnalle. Lukuvuoden 2015–2016 alusta pedagoginen kehittämissuunnitelma kattaa myös alakoulujen henkilökunnan.

Helsinges skolan yläkoulussa siirrytään niin kutsuttuun One-to-one-pedagogiikkaan, eli jokaiselle oppilaalle tarjotaan henkilökohtainen tabletti oppimisen tueksi. Sen lisäksi koulu siirtyy 75 minuutin oppitunteihin, mikä osaltaan tukee kokonaisvaltaista ja ilmiöpohjaista oppimista ja tulevaisuuden laaja-alaisen taitojen saavuttamista.

Lukiokoulutus: Helsinges gymnasiumissa opiskelijat voivat valita joko yleisen tai globaalin opintolinjan. Lukiossa panostetaan erityisesti opiskelijoiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseen sekä johtajuus- ja yhteistyötaitojen kehittämiseen. Koska oppitunnit toteutetaan pidempinä opetusjaksoina, uusia työtapoja voidaan hyödyntää monipuolisemmin ja oppilaat voivat omaksua eri aihepiirejä entistä syvällisemmin. Virtuaalisen opetuksen yhteistyö jatkuu ja laajenee GNet-yhteistyön merkeissä vuonna 2016. Lukiossa valmistaudutaan sekä sähköisten ylioppilaskirjoitusten mukanaan tuomiin haasteisiin että laaditaan uutta opetussuunnitelmaa. Helsinges gymnasium osallistuu Vantaan kaupungin Kiina-yhteistyöhön. Lukio solmi keväällä 2011 ystävyyskoulusopimuksen Jinan Foreign Language Schoolin kanssa ja tarjoaa Kiinan kielen ja kulttuurin opetusta valinnaisaineena lukiossa. Yhteistyö ammattikoulu Pöytätyön kanssa jatkuu kaksoistutkintojen mahdollistamiseksi ja sen lisäksi lukuvuonna 2015–2016 alkaa yhteistyö, joka mahdollistaa tiettyjen merkonomi-tutkinnon opintojen suorittamisen lukion aikana. Oppilaat, jotka

suorittavat kyseiset opinnot, voivat lukio-opintojen jälkeen suorittaa varsinaisen merkonomin tutkinnon yhden lisävuoden opintojen jälkeen.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Ostopalveluista luovutaan kokonaan 1.8.2016 alkaen ja siirrytään palveluseteliin kunnallisen oman tuotannon lisäksi.	Huoltajien valinnanvapaus lisääntyy, kalliimpien ostopalvelujen käyttö loppuu, hallintotyö vähenee kun osa hallinnosta siirtyy tuottajan ja huoltajien väliseksi asiaksi hoitaa.	1.8.2016 alkaen.
Uusien lapsiryhmien perustaminen Aviapoliksessa ja Kivistössä yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa	Tilatehokkuus lisääntyy kun perustetaan ruotsinkielisiä lapsiryhmiä. Joustavampaa tilojen käyttöä samoilla resursseilla. Parannuksia palveluverkossa huoltajille.	1.8.2016 alkaen.
Etäopetusyhteistyön laajeneminen ruotsinkielisten lukiodien välillä, kurssimäärän kasvattaminen	Tarjonta paranee, samoilla resursseilla enemmän, (kustannus 4 kurssia - käytettävissä 40 kurssia)	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.
Säästövapaiden jatkaminen	säästöt noin 30 000 euroa vuodessa	

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	129	130	130	130	130	130
Määräaikaisen henkilöstön lkm	18	18	18	18	18	18
Henkilöstön kokonaismäärä	147	148	148	148	148	148

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
Lapsia kunnallisessa päivähoidossa	271	293	299	299
Lapsia yksityisessä päivähoidossa	85	81	62	62
Lapsia kerhotoiminnassa	0	8	10	14
Lapsia esikoulussa	80	83	85	86
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	738	761	780	769
Käyttömenot euroa/ oppilas *)	8 397	8 228	7 940	7 838
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas	..	..	57,1 %	57,9 %
Huoneistoneliöt/ oppilas	13,3	12,6	12,7	12,9
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat **)	..	..	..	18,6
jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä				
peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	98,0 %	98,0 %	98,0 %	98,0 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	..	..	..	133
Oppilasta/ koulupsykologi	738	761	780	835
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	149	138	141	149
Kaikki tunnit/ vuosiviikkotunnit/ opiskelija	1,9	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot euroa/ opiskelija *)	6 893	7 236	6 920	6 843
Huoneistoneliöt/ opiskelija	8,2	9,1	8,9	8,4

*) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa.

***) Laskentatapa muuttunut 2015

13 91

Kulttuuripalvelut

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut huolehtii kaupungissa harjoitettavan taide-, museo- ja kulttuuritoiminnan sekä taiteen perusopetuksen edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä yhteistyössä taiteilijoiden, kulttuurilaitosten ja -yhteisöjen kanssa kaupungin eri toimialojen välistä, alueellista ja seudullista yhteistyötä kehittäen. Kulttuuripalvelut järjestää elämänlaatua ja hyvinvointia edistäviä toimintoja sekä elämyksiä ja kokemuksia kaikille kuntalaisille, erityisesti lapsille ja nuorille.

Kulttuuripalveluiden yleisenä tavoitteena on esteettinen ja virikkeellinen kaupunkiympäristö, jossa elävä kaupunkikulttuuri on osa kotikaupunki-identiteettiä. Kulttuuri, taide, historia ja muotoilu rikastuttavat ihmisten arkea eri asuinalueilla tarjoten mahdollisuuksia kokea, näkyä ja tulla kosketetuksi ja nähdyksi. Kulttuuripalveluiden järjestämä toiminta vahvistaa kuntalaisten osallisuutta, luovuutta ja henkistä hyvinvointia sekä ylläpitää kulttuuriperintöä ja infrastruktuuria. Toiminnan tuottavuutta kehitetään yhteistoiminnan ja monituottajamallin avulla. Alueellisia kulttuuri- ja taidetapahtumia, harrastustoimintaa ja kotiseututyötä avustetaan taloudellisesti. Taiteen perusopetuksella on keskeinen asema palvelutarjonnassa. Monipuolisia, laadukkaita kulttuuripalveluita, taiteen perusopetusta sekä lasten ja nuorten tavoitteellisia taideharrastusmahdollisuuksia järjestetään kaikilla palvelualueilla.

Kulttuuripalveluiden strategia ohjaa toimintaamme talous- ja velkaohjelman suuntaisesti sisältöjä unohtamatta.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Toiminnassa turvataan riittävä palvelutarjonta sekä sopeutetaan toiminta talous- ja velkaohjelmaa noudattaen. Kulttuuristrategiaa toteutetaan toiminnassa sekä strategista johtamista vahvistetaan. Keskeisiä tavoitteita ovat:

- Asukkaiden kanssa toiminen
- Kulttuuritapahtumien lisääminen ruohonjuuritasolla
- Kulttuurinen kestävä kehitys
- Ekologisten näkökulmien lisäksi oman kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen ja tuominen
- Kulttuurisen ja sivistyksellisen pääoman levittäminen
- Tapahtumien lisääminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Toiminnan keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen vuonna 2016

Kulttuuri näkyy ja kuuluu kaupunkikuvassa. Kuntalaisia otetaan yhä enemmän mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhteistyötä ammattimaisten toimijoiden kanssa lisätään. Uudet palvelukonseptit tuovat taiteen kokemisen arkipäivässä lähemmäksi ihmistä. Museon kokoelmatiloiksi vuokrataan uudet tilat syksystä 2016.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
----------------------	-------------	-----------

Tuottavuuden ja taloudellisuuden tehostaminen kaupunkikulttuuriyksikön toimintojen siirtyessä kulttuuripalveluihin.	Enemmän toimintaa ja tapahtumia samoilla resursseilla. Mahdollisuus erilaisten avustusten kehittämiseen.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.
Taidekasvattajat varhaiskasvatukseen toimintamallin levittäminen vanhustenpalveluihin työllistämällä pitkäaikaistyöttömiä taiteilijoita työllistämistuella.	Toiminnan kehittäminen	2.1.2016
Konserttitalo Martinuksen peruskorjaus ja sen myötä uuden toimintakonseptin luominen.	Pääkaupunkiseudullisen kilpailukyvyn vahvistaminen	1.9.2016

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	103	102	106	106	105	105
Määräaikaisen henkilöstön lkm	32	32	32	32	32	32
Henkilöstön kokonaismäärä	135	134	138	138	137	137

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
lastenkulttuuritapahtumien yleisömäärä *)	55 091	44 561	60 000	50 000
tapahtumien määrä/lastenkulttuuri	1 224	1 070	1 150	1 000
kulttuuritapahtumien yleisömäärä	62 463	85 474	83 637	100 000
kulttuuritapahtumien määrä	1 268	560	155	210
taiteen perusopetukseen osallistujat **)	6 836	9 595	9 437	6 985
avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lukumäärä	135	132	135	130
näyttelyt kaupunginmuseossa ***)	3	2	3	7
käyttömenot euroa/asukas	46,73	45,74	47,07	48,68

*) Vuonna 2015 laskentaperusteet ovat muuttuneet

**) Musiikkiopisto ja kuvataidekoulu laskettu tuplana mukaan TP 2014 ja KS 2015.

***) TA2016 laskettu näyttelyiden lukumäärä yhteensä taidemuseossa ja kaupunginmuseossa sekä Galleria K:ssa

13 92

Liikuntapalvelut

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikuntapalvelujen tehtävänä on edistää ja tukea liikunnan harrastamista sekä luoda harrastamisen edellytyksiä Vantaalla. Pääprosesseja on kolme: 1) liikuntapaikkojen kunnossa- ja ylläpito 2) liikuntaan aktivointi sekä 3) seuratoiminnan tukeminen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Liikuntapalvelujen palveluverkkoa kehitetään keväällä 2013 päivitetyn liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähi- ja alueellisia palveluita tuottamalla. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja lähiliikuntapaikkojen uudisrakentamishankkeisiin sekä nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin. Koulujen ja päiväkotien pihat liitetään osaksi lähiliikuntapaikkaverkostoa. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuuksia kumppanuushankkeisiin liikuntapaikkojen toteuttamiseksi ja olosuhteiden edistämiseksi.

Liikuntaan aktivoinnin tavoitteena on tarjota edellytyksiä liikunnalliseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Erityisenä haasteena on liikunnallisesti passiivisten tavoittaminen ja palveluohjaus. Yhteistyötä eri toimialojen kanssa pyritään tiivistämään. Ohjatun liikunnan painopisteenä ovat edelleen ikääntyvän väestön tarpeet sekä erityis- ja terveysliikunta. Lapsille ja nuorille suunnattua säännöllistä toimintaa järjestetään tällä hetkellä hankkeiden kautta. Tulevaisuudessa tarvitaan resursointia koulupäivien liikunnallistamisen ja iltapäiväkerhotoiminnan vakiinnuttamiseksi.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja näiden käyttöön. Seuroille suunnattuja sähköisiä palveluja, kuten tilavarausten sähköistä asiointia, kehitetään. Liikuntapalveluiden hallinnoimien tilojen varausten hallinnointi keskitettiin sivistystoimen Timmi - tilavarausjärjestelmään. Taloussuunnitelmakauden aikana tilavarausprosessia yhdenmukaistetaan ja kehitetään.

Liikuntatoimintaan myönnettävien avustusten jakoperusteet uudistettiin vuonna 2015 ja ne otetaan kokonaisuudessaan käyttöön taloussuunnitelmakauden aikana. Uudistustyön keskeinen tavoite on lisätä tukitoimia harrastam mahdollisuuksien lisäämiseksi suuntaamalla käyttövuoroja ja avustuksia kaikille avoimeen, ei-luokittelevaan, toimintaan.

Hanketoiminnan koordinaatiota pyritään tehostamaan suunnittelemalla ja toteuttamalla erilaisia kehittämishankkeita. Sporttia kaikille -hanke jatkuu ja rahoitusta on ainakin keväälle 2016. Vantaan kaupungin "Liikkuva koulu" -ohjelma on toiminut hankemuotoisena vuodesta 2011 lähtien. Toiminnasta vastaavat liikunnanohjaajat (2 hlö) vakinaistetaan vuoden 2016 alusta liikuntapalveluiden tulosalueelle päätehtävänään välituntiliikunnan järjestäminen, kouluhenkilökunnan koulutukset sekä erilaiset liikuntatapahtumat.

Liikuntapalvelut on mukana toteuttamassa ja luomassa olosuhteita lukuisille erilaisille liikuntatapahtumille vuosittain. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa kohtaan. Kansainvälistä ja valtakunnallista medianäkyvyyttä tuovat mm. vuonna 2017 järjestettävät judon nuorten EM-kisat ja street dancen SM-kisat 2016 sekä vuosittaiset tapahtumat, kuten maastohiihdon Suomen Cup -osakilpailu, Vantaa Triathlon, Vantaa Maraton sekä Vuelta Vantaa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vuoden 2015 aikana liikuntapalvelujen vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Liikuntapalvelujen vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointia, toimintatapojen yhtenäistämistä ja uusien toimintojen liittämistä liikuntapalvelujen perustoimintaan jatketaan.

Liikuntapalvelujen palveluverkko kehittyy; Hakunilaan valmistuu tekonurmi ja ylipainehalli, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan sekä vanhoja kohteita perusparannetaan. Koulujen ja päiväkotien liikuntamahdollisuuksien kartoitusta jatketaan ja liitetään kohteet osaksi lähiliikuntapaikkaverkostoa.

Palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan lisäämällä ja tehostamalla ohjausresurssia. Ohjatun liikuntatoiminnan resursointia parantamalla mahdollistetaan uusien senioriryhmien perustaminen sekä koulupäivien liikunnallistamisen ja iltapäiväkerhotoiminnan laajentaminen. Loppuvuoden aikana käynnistetään neuvottelut työikäisten kurssitoiminnan siirtämisestä seurojen toteuttamiksi portaittain syksystä 2016 alkaen.

Seuroille suunnattuja sähköisiä palveluja ja tilavarausten sähköistä asiointia kehitetään. Liikuntatoimintaan myönnettävien avustusten jakoperusteet uudistettiin yhteistyössä vapaa-ajan lautakunnan ja seurojen kanssa 1.6.2015 alkaen. Uudistuksen keskeisinä tavoitteina on toiminta-avustusten haku- ja arviointiprosessin yksinkertaistaminen sekä kaupungin tuen suuntaaminen entistä vahvemmin lasten ja nuorten harrastetoimintaan. Uusina tukimuotoina myönnetään jatkossa vuokratukea, kumppanuustukea sekä kilpa- ja huippu-urheilun tukea edustusjoukkueille.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Liikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset yhden johdon alaisuuteen.	Henkilöstön ja kiinteistöjen kunnossapidon vaikutukset sekä tuloihin että menoihin seuraavan kolmen vuoden aikana.	1.1.2015 alkaen, jatkuu siirtymäkauden ajan

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	90	92	96	102	102	102
Määräaikaisen henkilöstön lkm	5	4	4	4	3	3
Henkilöstön kokonaismäärä	95	96	100	106	105	105

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
Asiakastyytyväisyys 1-5				
– uimahallit	3,95	3,92	3,95	4,00
– kuntosalit	4,08	4,03	4,05	4,10
Kokonaiskulut, euroa/as.	69,88	69,18	69,50	90,75
Toimintatuotot, euroa/as.	14,24	15,17	14,30	23,10
Avustukset, euroa/as.	4,99	4,92	5,00	5,60
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	22 %	21 %	23 %	23 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	5,4	4,1	5,3	4,5
– uimahallien verorahoitusosuus, %	69 %	69 %	72 %	70 %
Toimitilaneliöt, m ²		27 191	76 290	80 490
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	61 %	61 %	63 %	63 %

13 93

Nuorisopalvelut

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisopalveluiden tehtävänä on parantaa vantaalaisten nuorten kasvu- ja elinoloja sekä luoda edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle ja aktiiviselle kansalaisuudelle.

Keskeisiä muutoksia toimintaympäristössä on: Nuorisotyöttömyyden kasvu, maahanmuuttajaväestön voimakas lisääntyminen, talouden heikkeneminen, digitaalisuus ja sen hyödyntäminen, uusien toimintamallien kehittäminen monituottajamallilla ja tiedolla johtamisen mahdollistuminen entistä paremmin.

Digitaalisuus mahdollistaa myös työajan aiempaa tehokkaamman käytön ja resursseja vapautuu nuorten kasvatukselliseen ohjaukseen.

Syrjäytymisen estäminen ja osallisuuden tukeminen ovat nuorisotyön tärkeimmät tavoitteet 2016–2018. Nuorten osallisuus, kasvatuksellinen ohjaus sekä nuoriso- ja koulutustakuun toteuttaminen ovat tärkeä osa syrjäytymisen estämistä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Alueellisen nuorisotyön painopiste on nuorten osallisuutta ja kuulemista edistävien työmuotojen kehittämisessä. Nuorisotalojen toiminnassa painotetaan kumppanuuksia, pienryhmätoimintaa, nuorten osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja sen vetämisessä sekä laajennetaan osallistavaa budjetointia.

Ankkapartiotoimintaan koulutetaan uusia vapaaehtoisia ja toimintaa kehitetään jatkuvasti. Yhteistyötä tehdään mm. Aseman Lapset - järjestön, sovittelutoiminnan, Nuorisotyö raiteilla -hankkeen kanssa.

Nuorisotyön avustukset pidetään 2015 tasolla. Nuorten omien toimintaryhmien määrää kasvatetaan tiedotusta, neuvontaa ja ohjausta lisäämällä. Nuorten vertaistoiminnan määrää nuorisotaloilla ja leireillä lisätään. Vapaaehtoisia rekrytoidaan eri toimintoihin verkostojen kautta.

Kansainvälistä nuorisovaihtoa kehitetään avaamalla siihen osallistuminen myös sellaisille uusille ryhmille, joilla ei ole mahdollisuutta matkustaa ilman tukea. Kansainvälistä toimintaa kehitetään yhteistyössä mm. nuorten, järjestöjen, HUMAK:n, ja CIMO:n kanssa. Kesäleirejä toteutetaan leirialueilla yhdessä perusopetuksen, liikuntajärjestöjen, vapaaehtoisten, kesätyöntekijöiden ja vertaisnuorien kanssa. Muuta lomatoimintaa järjestetään yhteistyössä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä järjestöjen kanssa. Kukonnotkon käyttöastetta nostetaan.

Nuorten työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä arvioidaan asiakasmäärien kasvavan edelleen kohderyhmän laajenemisen (16-28 v) ja työttömyyden kasvun takia. Nuorisotyöttömyyden ennustetaan kasvavan, jonka vuoksi tarvitaan uusia keinoja saada nuoria koulutukseen ja työhön. Nuorten ohjausta sekä työpajojen toimintaa tehostetaan. Yritysyhteistyötä lisätään mm. kehittämällä kummiyritystoimintaa. Vasta valmistuneiden työkokeilujen määrää lisätään ja nuorten tuettua oppisopimuskoulutusta kehitetään.

Kestävään kehitykseen ja ympäristökasvatukseen panostetaan nostamalla edelleen nuorisotalojen käyttöastetta ja kävijämääriä.

Verkkonuorisotyötä, nuorisotiedotusta ja neuvontaa kehitetään PKS-yhteistyönä ja valtakunnallisesti Pelastakaa lapset ry:n vetämän verkoston kanssa. Tavoitteena on kouluttaa lisää vertaistiedottajia, kehittää alueellisen nuorisoneuvonnan ja tiedotuksen toimintamallia digitalisaatiota hyödyntäen.

Monikulttuuristen nuorten tilanteesta on tehty selvitys, jonka perusteella yhteistyötä lisätään monikulttuuristen kotien ja järjestöjen kanssa sekä parannetaan neuvontaa ja tiedotusta yhteistyössä.

Ruotsinkielistä nuorisotyötä kehitetään seudullisena yhteistyönä ja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä lisätään edelleen ruotsinkielisten koulujen kanssa saatujen hyvien kokemusten perusteella.

Seudullisen yhteistyön painopisteinä ovat toiminnan arvioinnin kehittäminen, koulutus, nuorisotyön alan edunvalvonta sekä yhteiset hankkeet, tutkimus ja vaikuttavuuden mittarien kehittäminen. Nuorten omaa roolia arvioinnissa vahvistetaan mm. he voivat laatia omia kriteerejään ja arvioida toimintaa.

Nuorisopalveluiden palveluverkon lähtökohtana on saada uusille alueille monipuoliset nuoriso- ja asukastilat sekä se, että vanhoja alueita kehitetään tasapuolisesti. Nuorisopalveluiden hallinnon tilat avataan laajemmin myös muille toimijoille. Vernissan toimintaa kehitetään yhdessä nuorten ja eri toimijoiden kanssa.

Tikkurilan ja Länsimäen nuorisotilojen perusparannukset toteutetaan 2017 ja Hakunilan vuonna 2018. Perusparannuksiin haetaan OKM:n rahoitusta. Nikinmäkeen on esitetty nuorisotilat uuden koulun yhteyteen vuonna 2018. Aviapoliksen alueelle Veromiehen uuden päiväkodin ja koulun yhteyteen rakennetaan asukas- ja nuorisotilat vuonna 2023.

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuuteen panostetaan koulutuksella ja kehittämällä toimintatapoja. Yhteistyötä nuorisotalon oppilaitosten kanssa jatketaan ja syvennetään. Etsivää nuorisotyöhön esitetään 2016 kahden nuorisotyöntekijän vakinaistamista. Tähän saadaan valtion rahoitusta (nettomeno 14 000 euroa).

Kehittämishankkeita on käynnissä viisi, Palvelu olen minä!- hanke (ESR-hanke 2015–2017), Työpajojen kehittämishanke (AVI:n pitkäaikainen rahoitus), Ohjaus- ja tukikeskus Kipinä ja etsivä nuorisotyö sekä Nuorisotyö raiteilla -hanke, jota rahoittaa OKM. Lisäksi nuorisopalvelut on kumppanina useissa muiden vetämissä hankkeissa kuten Ohjaamo Vantaa, Tenho-hanke (sirkustoimintaa).

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Tilaverkon tehostaminen	Korson nuorisotilan toiminnan siirtäminen Lumoon. Säästö tilakustannuksissa, Lumon harrastustilojen parempi hyödyntäminen, käyttöasteen nosto	suunnitelmakaudella
Kumppanuuksien hyödyntäminen	Saadaan kaikki resurssit ja osaaminen käyttöön (ammattilaiset, nuoret itse, kansalaisjärjestöt, yritykset)	toteutuu jo, mutta laajennetaan
Tilojen yhteiskäytön edistäminen	Säästetään kaupungin tilakustannuksissa, yhteistyö lisääntyy eri toimijoiden kesken, muita resursseja voidaan säästää, tulee uutta osaamista	toteutuu osittain jo mutta laajennetaan
Uusi ammatillisuus, uusi yhteistyö tarkoittaa myös päätösvallan jakamista käyttäjille, nuorille, kansalaisjärjestöille, kuntalaisille	Vaikuttaa työnkuviin, tilojen käyttöasteeseen, saadaan lisää resursseja, lisää asiantuntemusta ja osallisuutta	2015 alkaen
Nuoret itse tuottajina ja toimijoina osallistava budjetointi	Lisää nuorten osallisuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja lisää nuorten hyvinvointia	alkanut jo ja kehitetään edelleen
Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi	Toimenpiteiden parempi kohdentaminen ja siitä syntyvät säästöt	Pitkällä aikavälillä
Hankerahoituksen nykyisen tason varmistaminen, kasvua haetaan monialaisista muiden hankkeista jotka ovat kaupungin strategian mukaisia	Kehitetään palveluja yhdessä entistä paremmin vastaamaan nuorten tarpeita	alkanut ja jatkuu edelleen

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2014	KS 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vakituisen henkilöstön lkm	83	85	87	90	95	97
Määräaikaisen henkilöstön lkm	19	20	20	17	12	14
Henkilöstön kokonaismäärä	102	105	107	107	107	111

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	310 045	382 065	300 000	400 000
Leirialueiden kävijämäärä	2 377	2 149	2 500	2 600
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden määrä*	2 733	1 759	2 300	2 300
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	61	67	70	85
Käyttömenot/alle 29-v	104	104	94	95
Avustukset/alle 29 v.	5	5	5	5
Järjestöjen toimintaan osallistuneiden määrä	104 471	82 562	90 000	90 000
Toimitilojen kokonaismäärä	25	23	23	23
Toimitilojen neliöt	15 822	14 711	14 711	14 479

* toiminnan asiakasmäärät sisältävät Nuorten työpajatoiminnan, Eteenpäin opintiellä-Peruskoulu päätökseen, Nuorten ohjaus- ja tukikeskus Kipinän, Kesäohjaamon sekä sosiaalisen median asiakasmäärät

13 70

Ammatillinen koulutus

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan ammattiopisto Varia antaa järjestämisluvan mukaista nuorten ja aikuisten ammatillista perus-, lisä- ja täydennyskoulutusta sekä perusopetuksen lisäopetusta. Ammatillinen koulutus toteutetaan tiiviissä yhteistyössä alueen elinkeinoelämän kanssa. Ammattiopisto toteuttaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää. Vantaan ammattiopisto osallistuu aktiivisesti Vantaan kaupungin elinkeinopolitiikkaa tukevien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Nuorisokoulutuksen linjan tavoitteena on, että kaikki ammatillisen koulutuksen aloittaneet opiskelijat suorittavat ammatillisen perustutkinnon. Toiminnan kehittämisen painopisteenä on koulutuksen keskeyttäneiden määrän vähentäminen 10 prosenttiin ja koulutuksen määräajassa suorittaneiden opiskelijoiden määrän lisääminen. Niille opiskelijoille, jotka haluavat ja joilla on riittävät edellytykset, tarjotaan mahdollisuus lukiokurssien tai kaksoistutkinnon suorittamiseen yhteistyössä Sotungin etälukion ja Vantaan aikuislukion kanssa.

Ammatillisen koulutuksen työelämävastaavuutta parannetaan työelämän tarpeisiin perustuvalla ja ennakoivalla koulutuksen sisällön suuntaamisella, kehittämällä joustavia opintopolkuja sekä niitä tukevia opetusmenetelmiä ja järjestämällä opettajien työelämäjaksoja.

Aikuiskoulutuksen linjan tehtävänä on järjestää ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta yhteistyössä alueen yritysten ja elinkeinoelämän kanssa. Aikuiskoulutuksessa järjestetään oppisopimuskoulutusta, oppilaitosmuotoista ammatillista aikuiskoulutusta sekä kehitetään uusia koulutustuotteita ja -palveluja. Osaamisen kartoittamisen kautta tutkintojen suorittaminen ja siihen liittyvä koulutus räätälöidään yksilöllisesti ja työelämän tarpeet huomioiden. Aikuisten koulutus- ja työelämämahdollisuuksien parantamiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä sidosryhmien, työelämän yhteistyökumppaneiden, asiakkaiden, yrittäjien, koulutuksen järjestäjien, oppilaitosten sekä Vantaan kaupungin kanssa.

Hankkeiden ja projektien painopisteinä ovat Nuorisotakuun toteuttaminen sekä Aikuisten osaamisperustan vahvistaminen.

Lisäopetuksen ja tukipalveluiden linjalla järjestetään perusopetuksen lisäopetusta sekä koordinoidaan oppilaitoksen ohjaus- ja tukipalveluja. Oppilaitoksen ohjaus- ja tukitoimien tavoitteena on opiskelijoiden opiskelun ja oppimisen esteiden varhainen tunnistaminen ja nopea puuttuminen niihin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vantaan ammattiopisto Varian järjestämisluvan mukainen opiskelijamäärä kasvaa OKM:n 27.6.2013 päätöksen mukaan 380 opiskelijalla vuoteen 2016 mennessä. Päätöksen mukainen kokonaisopiskelijamäärä vuodelle 2016 on 3 160 opiskelijaa.

Järjestämisluvat ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen (ammattistartti), ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (AKKU), maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen (MAVA) sekä kotitalousopetuksen osalta päättyivät 31.7.2015. Ne yhdistyvät yhdeksi koulutuskokonaisuudeksi, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi (VALMA). Koulutus käynnistyi ensimmäistä kertaa syksyllä 2015. VALMA-koulutus on suunnattu ensisijaisesti nuorille perusopetuksen päättäneille,

joiden tavoitteena on hankkia lisävalmiuksia ammatillisen perustutkinnon suorittamiseksi. VALMA-koulutukseen voidaan ottaa myös aikuisia, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Ammatilliset perustutkinnot, niitä koskevat säädökset, perustutkinnon perusteet ja muut määräykset on uudistettu ja otettu käyttöön 1.8.2015 alkaen. Muutoksen myötä työelämän ja erilaisten opiskelijoiden tarpeisiin vastataan entistä paremmin tarjoamalla joustavia opintopolkuja ja tukemalla yksilöllisiä valintoja. Osaamisperusteisuus on keskeistä kaikissa perustutkinnoissa. Opintoviikot ja aikasidonnaisuus on poistettu: osaaminen määräytyy osaamisen laajuuden mukaan osaamispisteinä. Myös uudet yhteiset tutkinnon muodostavat laajoja osaamiskokonaisuuksia, ja niissä saavutettu osaaminen integroituu ammatillisiin tutkinnon osiin.

Vuonna 2016 kehitetään erityisesti osaamisperusteista oppimista ja oppimisen ohjausta sekä siihen liittyviä oppimisympäristöjä ja yksilöllisiä oppimiskäytäntöjä. Lisäksi luodaan nykyaikaisia toimintamalleja osaamisen tunnistamiseen, tunnustamiseen ja arviointiin. Varian kaikki opetussuunnitelmat on uudistettu vastaamaan uudistettuja säädöksiä ja määräyksiä. Toteutussuunnitelmia tarkistetaan jatkuvana prosessina samalla, kun uusien säädösten ja määräysten mukainen osaaminen kehittyy.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Ammatillisen koulutuksen tilojen käytön tehostuminen	Opiskelijamäärä kasvaa. Opiskelijakohtaiset tilakustannukset pienenevät	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	40,0 %		54,8 %	61,9 %
järjestämisluvan täyttöaste % (nuorisokoulutus)	98 %	95 %	95 %	97 %
nuorisokoulutuksen opiskelijat	2 717	2 746	2 860	3 050
oppisopimuskoulutuksen opiskelijat	781	861	750	850
muun koulutuksen opiskelijat	291	314	300	300
perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijat	75	58	72	40
keskeyttämisprosentti opiskelijamäärästä (nuorisokoulutus)	12 %	13 %	10 %	10 %
tutkinnon suorittaneet (nuorisokoulutus)	709	653	710	750
käyttömenot euroa/opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä)	7 952	7 892	8 136	8 093
huoneistoneliöt/opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä, pl. oppisopimuskoulutus)	16,2	16,7	17,4	15,9

13 80

Aikuisopisto

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan aikuisopiston tehtävänä on tukea paikallisen aikuisväestön ja ympäröivän yhteiskunnan kehittymistä edistämällä elinikäistä osaamista, itsensä monipuolista kehittämistä, yhteisöllisyyttä, suvaitsevaisuutta ja moniarvoisuutta.

Vantaan aikuisopistoon kuuluvat kansalaisopisto sekä maahanmuuttajien koulutusyksikkö. Aikuisopistossa järjestetään vapaatavoitteista kansalaisopisto-opetusta, perusopetukseen valmistavaa opetusta, perusopetusta, avoimen yliopiston opetusta sekä maahanmuuttajien kotouttavaa koulutusta. Kansalaisopisto järjestää myös ns. liiketoimintakoulutusta eli tilauksesta järjestettävää koulutusta. Aikuisopisto on osa nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueen toimintaa.

Vuonna 2016 Aikuisopisto ei järjestä enää työvoimapoliittista maahanmuuttajien suomen kielen koulutusta, koska opisto ei menestynyt vuonna 2015 ELY-keskuksen järjestämässä tarjouskilpailussa. Toimintaa tehostetaan mm. sähköisten järjestelmien hyödyntämisen lisäämisellä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Opistotoiminnan ohjaavina arvoina ovat vapaan sivistystyön ja Vantaan kaupungin arvot sekä vapaan sivistystyön laista tuleva perustehtävä.

Opisto tarjoaa laadukasta ja monipuolista koulutusta keskitetysti, alueellisesti sekä verkossa. Opiston väestöopetuksen peruspalveluja tarjotaan kaikilla palvelualueilla. Opiston toiminnan volyymi pyritään pitämään entisellä tasolla toimintaa tehostamalla.

Aikuisopisto toteuttaa Opetushallituksen sekä opetusministeriön rahoittamia kehittämisprojekteja. Aikuisopistossa järjestetään valtakunnallisten yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita.

Pääkaupunkiseudun kansalaisopistojen yhteisen kurssihallintojärjestelmän (Kursor) käyttöä laajennetaan ja kehitetään, ja tämän myötä hallinnolliset toiminnot tehostuvat. Asiakkaiden ja tuntiopettajien sähköiset työvälineet kehittyvät.

Opisto järjestää nuorille (17–24 -vuotiaille) vasta maahan tulleeille maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä perusopetusta.

Opistossa on käytössä CAF-laatuja järjestelmä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Kansalaisopisto-opetuksen määrää optimoidaan ja tehostetaan.

Henkilöstön osaamiskartoituksia sekä tulos- ja kehittämiskeskusteluja hyödynnetään. Opistolla on osaamiskartoituksiin pohjautuva koulutusohjelma. Erityisesti kieli-, tietotekniikka- sekä monikulttuurisuus-koulutukseen panostetaan. Päätoimisten opettajien työtä suunnataan ainekohtaisten tuloskorttien tavoitteiden mukaan.

Opiston kurssisuunnitteluun kehitetään kurssi- ja ainekohtaista talouden hallintaa tukeva järjestelmä. Ainealueiden taloudenohjantaan kiinnitetään entistä tarkempaa huomiota. Kustannuslaskentaa kehitetään.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	KS 2015	TA 2016
aikuisopiston opiskelijat (kurseille osallistuneet)	34 936	31 273	32 500	33 000
opetustuntien kokonaismäärä	61 041	50 851	50 000	44 000
kurssien määrä	2 194	1 893	2 100	1 600
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 046	1 099	1 000	1 000
työvoimakoulutuksen opiskelijat (ELY-keskuksen rahoitus)	375	369	400	0
maahanmuuttajien perusopetuksen opiskelijat	72	44	70	70
– joista maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskelijoita	26	19	25	25
oman maksutulon osuus budjetista %	61 %	55 %	55 %	36 %

13 85

Musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus

Vantaan musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen hyvän kasvualustan musiikin harrastajana ja ihmisenä kehittymiseen musiikillisten elämysten kautta. Laadukkaan opetuksen takana on ammattitaitoinen henkilökunta ja laaja-alainen opetustarjonta.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuslain musiikin laajan oppimäärän mukaista koulutusta lapsille ja nuorille keskimäärin 49 600 vuosituntia, joista musiikkiluokkalaisille suunnatun opetuksen osuus on noin 1 150 tuntia. Opetuksen piirissä on noin 940 solistisen aineen oppilasta, 800 musiikkileikkikoululaista ja 60 musiikkiluokkalaista. Opiskelu on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ja se noudattaa opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua, lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Lisäksi opiston avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperiaatteella toimivaa musiikin opetusta eri-ikäisille harrastajille noin 1 925 tuntia vuodessa. Opiskelijoita on keskimäärin 230.

Monikulttuurinen lastenorkesteri Tempo toimii Länsimäen ja Kytöpuiston kouluilla ja sen piirissä on noin 100 lasta. Vuosituntimäärä on noin 1 785.

Musiikkiopiston kokonaisvuosituntimäärä on noin 53 000 tuntia ja kokonaisopiskelijamäärä reilut 2 000. Ruotsinkielinen yksikkö sekä Tempo sisältyvät lukuihin.

Musiikkiopistossa haetaan uusia tehokkaita opetusmuotoja ja toimintaa arvioidaan jatkuvasti. Toiminnan kehittäminen tähtää myös taloudelliseen tehokkuuteen ja kestävään kehitykseen. Eri ryhmät osallistuvat kansainvälisiin festivaaleihin ja kilpailuihin, ja vastaavasti musiikkiopisto isännöi säännöllisesti erilaisia kansainvälisiä ryhmiä.

13 86

Kuvataidekoulu

Toiminnan kuvaus

Vantaan kuvataidekoulu on taiteen perusopetusta antava vapaa-ajan oppilaitos 5–20-vuotiaille vantaalaisille lapsille ja nuorille. Kuvataidekoululla on useita opetuspisteitä eri puolilla Vantaalla: Tikkurilassa, Korsossa, Myyrmäessä, Kivistössä ja Kartanonkoskella. Opetus jakautuu ikäkausittain varhaisiän opintoihin, perusopintoihin ja syventäviin opintoihin. Opettajat ovat kuvataideopettajia, kuvataiteilijoita ja muotoilun ammattilaisia, joilla on myös pedagoginen koulutus.

Kuvataidekoulun oppilasmäärä oli kuluneena vuonna lähes 900. Opetusryhmiä oli kaikkiaan 81 viidessä eri opetuspisteessä. Taiteen perusopetusta annettiin kaikkiaan liki 7 000 tuntia. Lisäksi järjestettiin 27 lyhytkurssia, jotka ovat avoimia myös muille kuin koulun varsinaisille oppilaille. Kuvataide on vantaalaisten lasten ja nuorten keskuudessa suosittu harrastus ja tulijoita Kuvataidekouluun olisi enemmän kuin koulu nykyisillä resursseillaan pystyy vastaanottamaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Yhteistyötä lastenkulttuurin yksikön ja muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa jatketaan. Kuvataidekoulu on mukana Aurinkokivi-hankkeen pedagogisessa suunnittelussa.

Vantaan kuvataidekoulun toimisto on siirtynyt lähemmäksi koulun pääopetuspistettä Kulttuurikeskus Orvokkiin. Näin koulu muodostaa tehokkaamman toimintayksikön ja koulun henkilökunnan yhteistyö edelleen helpottuu tulevaisuudessa.